

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-434/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola a mateřská škola Dlouhá Třebová okres Ústí nad Orlicí
Sídlo	Školní 199, 561 17 Dlouhá Třebová
E-mail právnické osoby	zsdlouha@dlouhatrebova.cz
IČ	75017156
Identifikátor	650019831
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Lenka Havlenová
Zřizovatel	obec Dlouhá Třebová
Místo inspekční činnosti	Školní 199, 561 17 Dlouhá Třebová
Termín inspekční činnosti	26. 4. 2016 – 28. 4. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vykonaná na základě podnětu ze dne 11. 4. 2016, zaměřeného mj. na respektování délky přestávek a zohlednění fyziologických potřeb žáků, dokumentaci školy zveřejněnou na webových stránkách školy, organizaci plaveckého výcviku a na udělování výchovných opatření.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, včetně hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro předškolní vzdělávání, základní vzdělávání a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Dlouhá Třebová okres Ústí nad Orlicí (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy pouze s 1. stupněm s kapacitou 120 žáků, školní družiny a školní jídelny. Škola se nachází v dostupné dojezdové vzdálenosti mezi dvěma městy a svým umístěním je vhodná i pro žáky, kterým více vyhovuje vzdělávání v málotřídni škole s menším žakovským kolektivem. Takto jich dojíždí přibližně jedna pětina. V návaznosti na demografický vývoj obce, odpovídající celostátnímu stavu, se od poslední inspekční činnosti v roce 2014 v základní škole (dále ZŠ) udržuje stabilní počet žáků, aktuálně celkem 66. Ve školní matrice bylo evidováno 9 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), z nichž pět se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu. Další dva žáci plní povinnou školní docházku v zahraničí. Výuka v ZŠ je vedená podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola pro život* (dále ŠVP ZV).

Mateřskou školu (dále MŠ) s celodenním provozem (6:30 – 16:00 hodin) navštěvovalo v době konání inspekční činnosti 50 dětí, kapacita byla zcela naplněna. V posledním roce před vstupem do ZŠ bylo 14 dětí, jedno z nich mělo odloženou povinnou školní docházku. Vzdělávání je realizováno ve dvou heterogenních třídách. Měsíční úplata za předškolní vzdělávání je ve školním roce 2015/2016 stanovena ve výši 200 Kč. Vzdělávací proces je realizován podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *S motýlkem letíme ke sluníčku, celý svět poznáme za chvíličku* (dále ŠVP PV).

Školní družina (dále ŠD) s kapacitou 50 žáků má jedno oddělení, aktuálně jich bylo přihlášeno 29. Provoz probíhá odpoledne a ranní docházka ve spolupráci s MŠ. Činnost ŠD se řídí podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále ŠVP ŠD) jehož cílem je smysluplné využití volného času dětí (volné hry dětí, řízené hry, příprava na vyučování formou her apod.) a především pohybové venkovní aktivity. Úplata za zájmové vzdělávání se pohybuje v rozmezí 30 až 100 Kč měsíčně podle délky denní docházky.

Školní jídelna zajišťuje školní stravování dětem MŠ a žákům ZŠ. Její kapacita činí 200 stravovaných. Dětem připravuje jedno hlavní jídlo (oběd) a dvě jídla doplňková (přesnídávka a svačina), žákům vydává jedno hlavní jídlo.

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Činnost školy vychází ze srozumitelných a reálně nastavených koncepčních záměrů, které jsou rozpracovány do střednědobých a krátkodobých plánů. Obsah koncepce vychází z aktuálních potřeb rozvoje předškolního a základního vzdělávání a je pravidelně konzultován se zřizovatelem. Zákonní zástupci jsou seznamováni s dílčími cíli stanovenými na aktuální školní rok, sdružení rodičů aktivně spolupracuje s ředitelkou a částečně se také podílí na realizaci zejména výchovně vzdělávací oblasti. Školní vzdělávací programy pro předškolní a základní vzdělávání jsou zpracovány v souladu s požadavky rámcových vzdělávacích programů pro oba obory vzdělání a vychází ze specifických podmínek pracovišť. Dokumentace školy je vedena přehledně v souladu s požadavky školského zákona, průkazně vypovídá o její činnosti a průběhu vzdělávání. Ojedinele v nich byly provedeny drobné terminologické úpravy. Některé dokumenty zveřejněné na webových stránkách školy s porovnáním s předloženým písemným zněním nebyly aktuálně platné.

Ředitelka ve škole působí druhým rokem, splňuje kvalifikační předpoklady a při vedení školy využívá zkušeností z předchozí řídicí funkce. Zodpovědnost za dílčí oblasti rozdělila všem učitelkám ZŠ, které se zpravidla podílejí na zajišťování organizování chodu a dalších činností souvisejících se vzděláváním např. v oblasti environmentální výchovy, prevence

sociálně patologických jevů, informačních a komunikačních technologií, správou učebnic, pomůcek apod. Oblast výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů vede ředitelka ve spolupráci s ostatními učitelkami. V rámci rozdělení řídicích kompetencí jmenovala vedoucí učitelku, která kvalitně vede MŠ po stránce organizační i metodické, reaguje na aktuální vývoj předškolního vzdělávání a směřuje k jejímu rozvoji. Vedení pedagogických procesů v MŠ je na velmi dobré úrovni, stav je ve všech důležitých oblastech systematicky vyhodnocován, jsou nastavena a zaváděna účinná opatření ke zlepšení stavu. Cílem je komplexní zkvalitňování předškolního vzdělávání a získání zpětné vazby. Pedagogická rada ZŠ jako poradní orgán ředitelky je svolávána pravidelně, projednávají se především výsledky vzdělávání žáků, analyzují se jejich vzdělávací potřeby a přijímají další potřebná rozhodnutí v procesu vzdělávání. Každý týden se řeší organizační postupy ZŠ a aktuálně nastalé problémy na pravidelných provozních poradách, které efektivně přispívají k systematickému přenosu informací a přijímání opatření. Pravidelné konzultace ředitelky o chodu MŠ a průběhu předškolního vzdělávání probíhají i s vedoucí učitelkou. Jejich vzájemná komunikace je funkční a vstřícná. Ředitelka má nastavenou strukturu hodnocení školy a realizuje svůj *Osobní plán*, ve kterém je zahrnuta pravidelná kontrolní a hodnotící činnost všech oblastí a součástí školy. Evaluace s nastavením cílů pro další období je součástí výroční zprávy. Při přijímání dětí a žáků ke vzdělávání je postupováno podle zákonných norem s omezením všech rizik diskriminace uchazečů o vzdělávání. Řízení školy je efektivně nastaveno, tvoří ucelený systém a probíhá v souladu s nastavenou koncepcí.

Personální podmínky MŠ jsou hodnoceny jako velmi dobré. Vzdělávání zabezpečují čtyři učitelky, z toho tři jsou kvalifikované a jedna si požadovanou odbornost doplňuje studiem. V personální oblasti je zřejmá systematická péče o profesní rozvoj učitelek. Plán jejich dalšího vzdělávání vychází z vyhodnocení vzdělávání za uplynulý rok, obsahuje zaměření a jeho účel. Všechny jsou aktivní v přístupu ke svému profesnímu rozvoji – navštěvují odborné semináře, vyhledávají nové informace a komunikují i s pedagogy jiných MŠ. Poznatky aplikují do své praxe a přispívají tak k inovování svých pedagogických strategií. Ve sledovaném období absolvovaly učitelky vzdělávací akce, které obsahově navazovaly na záměry a cíle ŠVP PV (např. *Jak úspěšně vést MŠ*, *Popularizace chemie zábavnou formou*, *Rozvoj prosociálních činností*, *Poznávání živé a neživé přírody*, *Hravá logopedie v praxi*). V rámci konání pedagogických rad MŠ je zabezpečen přenos a výměna poznatků z jednotlivých vzdělávacích seminářů. Záznamy z pedagogických rad dále dokládají skutečnost, že obsah jednání zajišťuje projednávání základních pedagogických dokumentů, hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání i kontrolní činnosti a přijímání efektivních opatření.

Pedagogický sbor ZŠ tvoří pět učitelek včetně ředitelky školy, odbornou kvalifikaci si aktuálně doplňuje jedna vyučující. Požadované vzdělání splňuje i asistentka pedagoga, která uskutečňuje podporu vzdělávání žáka se SVP. Po ukončení výuky působí také jako osobní asistentka a tuto činnost již hradí zákonní zástupci. Vychovatelka ŠD splňuje potřebné vzdělání, ale zároveň vykonává na nízký úvazek (4 hodiny týdně) bez splněné odborné kvalifikace činnost učitelky tělesné výchovy a pracovních činností. Její výuka byla pedagogicky i odborně náležitě kvalitní. V tomto případě ředitelka školy v době konání inspekční činnosti prokázala snahu zajistit pedagogického pracovníka s odbornou kvalifikací. Časté další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) je plánované pro potřeby zkvalitňování výuky a vyučující mají možnost ovlivnit výběr témat. Ve školním roce 2014/2015 bylo DVPP zaměřeno na výuku českého a anglického jazyka, přírodovědy, výtvarné výchovy a dokumentaci ŠD. Získané informace jsou sdílené s ostatními a účelně se promítají do realizace výuky. Ředitelka školy se také vzdělávala v tématické školního

vzdělávacího programu, speciálně pedagogické problematice nebo aktuálních změn právních předpisů. Účinně je využíváno i samostudium.

Prostorové podmínky pro vzdělávací proces jsou na velmi dobré úrovni. Budova školy byla od poslední inspekční činnosti zateplena, proběhla výměna oken a provedena nová fasáda, rekonstrukce chlapeckých toalet a tělocvičny. Pořízena byla i další část vnitřního vybavení (lavice, vestavné skříně, koberce do třídy a ŠD apod.). Ve všech prostorách je možnost bezdrátového připojení k internetu. Zakoupen byl kopírovací stroj, dalších 7 notebooků s napájecími stanicemi, byla rozšířena nabídka žákovských výukových programů. Vybavení digitální zobrazovací technikou a počítači vzhledem k počtu žáků je velmi dobré a příznivě ovlivňuje rozvoj informační gramotnosti. Průběžně dochází k doplňování učebnic, pomůcek, knižních titulů v žákovské knihovně pro podporu různých funkčních gramotností a kompetencí žáků. Vnitřní prostředí budovy i všech učeben ZŠ svým vybavením, přehledy aktuálního učiva a vystavenými pracemi žáků příznivě ovlivňuje rozvoj osobnosti žáků. Zaměření dětí a žáků ke zdravému životnímu stylu a fyzické aktivitě umožňuje prostorná tělocvična, hřiště vedle školy a zahrada s herními prvky. Samostatně vybavený prostor pro ŠD umožňuje její kvalitní činnost a naplňování cílů ŠVP ŠD. Ke svým aktivitám využívá také všechny prostory školy, sportovní zázemí i přírodní prostředí okolí obce. MŠ je vybavena moderním, výškově diferencovaným dětským nábytkem, jsou zde podnětná zákoutí pro hry a zájmové činnosti dětí. Z prostředí je zřejmé, že zde průběžně dochází k inovacím vybavení v návaznosti na změny ve vzdělávací nabídce, výzdoba prostor vzniká s využitím výsledků prací dětí. Je zde také dostatek didaktických pomůcek, hraček a spotřebního materiálu, knih a encyklopedií, vše dětem převážně volně dostupné. Pozitivní klima podporuje vlastní prostředí školy, čistota a estetická úprava vnitřních prostor. Přilehlá školní zahrada umožňuje realizaci různorodých pohybových i rekreačních aktivit dětí.

V souvislosti s podporou zdravého životního stylu je zajištěno dětem, žákům i zaměstnancům fyzické i psychické bezpečí. Minimální preventivní program je realizován přirozeným začleňováním do vzdělávání při každodenním výchovném a vzdělávacím působení prostřednictvím činnostního učení, interaktivních her i spoluprací se záchrannými složkami, se školskými poradenskými zařízeními. Účinnost funkčního a propracovaného systému pravidel chování a jednání dětí se projevuje v ohleduplném chování dětí vůči sobě. V ZŠ a ŠD jsou žáci vedeni k dodržování nastavených třídních pravidel chování, poučování o bezpečnosti a rozhodování v rizikových situacích podle zpracovaných řádů a další dokumentace. Počet úrazů byl proto minimální. V době inspekční činnosti byly respektovány základní fyziologické potřeby žáků během výuky (možnost pití, odchod na toaletu) a délka přestávek mezi vyučovacími hodinami.

Poskytovaná strava ve školní jídelně je pestrá a doplňovaná ovocem a zeleninou. Pitný režim je zajištěn po celý den. Dohled nad dětmi a žáky je v době podávání jídel zajištěn pedagogickými pracovníky. Ke zlepšení stravovacích návyků žáků přispívá zapojení školy do projektů *Ovoce do škol*, *Mléko do škol* a *Hravě žij zdravě*.

Škola hospodáří s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu včetně poskytnutých rozvojových programů na zvýšení platů a rozvojových programů na podporu logopedické prevence v předškolním vzdělávání a s prostředky od zřizovatele na úhradu provozních nákladů. Dalšími příjmovými položkami byly finanční dary od fyzických osob a úplaty za předškolní vzdělávání a školní družinu.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Hlavním cílem ŠVP PV je zprostředkovat dětem poznání světa ve všech jeho souvislostech a oblastech. Poznávat svět lidí, přírody, techniky, kultury, jejich vzájemnou propojenost a souvztažnost a rozvíjet o všem v dětech uvědomění. Dále pak co nejúčinněji podporovat všestranný tělesný, psychický, intelektuální a sociální rozvoj dítěte a vytváření podmínek pro individuální osobnostní rozvoj každého dítěte tak, aby před vstupem do navazujícího vzdělávání získalo fyzickou, psychickou i sociální samostatnost.

MŠ sledovala návaznost vzdělávací nabídky v dokumentech školy. Učitelky pracovaly podle třídních vzdělávacích programů, kterými naplňovaly záměry ŠVP PV. Uplatňovaly integrované pojetí vzdělávání začleňováním vzdělávacích oblastí podle RVP PV. Využívaly široké spektrum výchovně vzdělávacích strategií, které svědčily o promyšleném postupu, kreativní programové nabídce zohledňující vývojové předpoklady dětí a výukové cíle. Průběh vzdělávání se vyznačoval přehlednou a pro děti srozumitelnou organizační strukturou. Méně časového prostoru měly děti ráno pro volnou hru, důvodem byla nastavená časná doba stravování ve společné jídelně se ZŠ.

Pedagogické pracovnice vycházely z dosavadních znalostí a zkušeností dětí a přihlížely k jejich vývojovým předpokladům a specifickým potřebám. Účinně děti motivovaly k činnostem a směřovaly k naplňování všech okruhů vzdělávacích cílů, tj. vědomostních, dovednostních i postojových. Zadávané úkoly byly diferencované podle věku, zčásti i podle možností, potřeb a schopností jednotlivých dětí. V průběhu činností volily učitelky různorodé metody a formy vzdělávání a vytvářely pozitivní třídní klima podporující učení. Dětem nabízené činnosti byly přiměřeně náročné a všestranné. Učitelky podporovaly individuální zájmy dětí a rozvíjely jejich vzdělávací kompetence. Obsah vzdělávání byl dětem srozumitelný, využití prožitkového učení je vedlo k aktivnímu zapojení do činností a k posilování prožitku úspěchu. Starší děti si dokázaly uvědomovat souvislosti sledovaných jevů, příkladně reagovaly na problémové otázky, bezprostředně a se zájmem s učitelkami spolupracovaly při jejich řešení. Vhodná volba tématu a pedagogický styl práce učitelek účinně přispívaly k upevnování poznatků dětí o okolním světě. Při výtvarných a pracovních aktivitách byla odpovídajícím způsobem rozvíjena tvořivost a manipulační dovednosti. Učitelky se důsledně věnovaly i rozvoji v interpersonální oblasti. Děti vědomě dodržovaly stanovená pravidla chování, byly aktivní a spolupracovaly. Pedagogické pracovnice jim poskytovaly příležitost k prezentování svých pocitů v průběhu celého dne. V nabídce aktivit sledovaly, aby se jich mohly rovnocenně účastnit všechny děti a bylo patrné, že dbají na sebezprezentaci každého jedince. Hodnocení dětí učitelkami bylo povzbuzující a věcné, ojedinelé využívané bylo vedení dětí k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.

U dětí v posledním roce předškolního vzdělávání byly cílenou součástí vzdělávání aktivity zaměřené na jejich úspěšný přechod do 1. ročníku. Učitelky u nich metodicky vytvářely základy důležitých gramotností (čtenářské, matematické, přírodovědné, podporovaly jejich grafomotorický rozvoj a komunikační dovednosti, schopnost soustředit se a dokončit zadané úkoly, dodržovat pravidla při spolupráci. Pravidelně zařazovaná zdravotně preventivní cvičení plnila vhodně zvolenými cviky i náročností svůj účel, byla každodenní součástí vzdělávací nabídky, samozřejmostí bylo vytváření podmínek pro spontánní pohybové aktivity zejména při pobytu venku. Cílená podpora dětí v oblasti sebeobsluhy, hygieny i v průběhu vzdělávání vedla k rozvoji jejich samostatnosti a ke vzniku sociálních dovedností potřebných pro uplatnění v kolektivu. Pouze při stolování ve školní jídelně byla méně podporována jejich samostatnost tím, že již měly při příchodu prostřeno. MŠ přistupovala citlivě k dětem s různou potřebou odpočinku, nabízela jim i klidové činnosti mimo lehátko v případě nižší potřeby spánku. Pobyt venku byl běžnou součástí

každodenní organizace dne a programově prolínal se vzdělávací nabídkou realizovanou ve třídách.

MŠ zprostředkovávala a organizovala dětem různé aktivity v součinnosti s partnerskými organizacemi, které koordinovala s aktuální vzdělávací nabídkou. Podporovala tím učení formou reálného prožitku a zapojovala děti do společenského života. Ve sportovní oblasti to byly zejména plavecké a lyžařské kurzy, děti rovněž využívaly školní tělocvičnu. MŠ pravidelně pořádala různé besedy a výukové programy (např. muzikoterapie, experimentování formou pokusů, projekt *Malá technická univerzita*, besedy o zvířatech a myslivosti, knihovna apod.). Pozitivem bylo, že řady akcí se účastnili i rodiče (*Setkání s pohádkou*, besídky). Při jejich organizačním, popř. materiálním zajištění aktivně spolupracoval *Klub rodičů*. Vynikající vztahy s obcí podporovala společenská angažovanost MŠ v podobě různých vystoupení dětí na veřejnosti (*Rozsvícení vánočního stromu*, *Vítání občánků*, setkání s důchodci).

Prioritou ŠVP ZV je poskytnout žákům aktivní zapojení do procesu učení s cílem položit základy jejich klíčovým kompetencím s orientací na sportovní pohybové, výtvarně estetické aktivity a na jazykovou průpravu. Tomu odpovídá i posílení vyučovacích předmětů český jazyk, matematika, anglický jazyk (vyučovaný od 2. ročníku), tělesná výchova a dále přírodověda disponibilními hodinami. Všechna průřezová témata jsou naplňována integrací do předmětů, projekty a akcemi. Pozitivní význam pro žáky má návaznost výuky na předškolní vzdělávání a propojení obsahu ŠVP ŠD, který využívá souvislostí s očekávanými výstupy některých vyučovacích předmětů a projektů ZŠ.

Vzdělávání probíhá většinou ve třídách samostatných ročníků. Čtvrtý a pátý ročník je spojený do jedné třídy, kvalita vyučování se tím nesnižuje, protože ve většině předmětů probíhá výuka obou ročníků odděleně. Vyučovací záměry ve zhlédnutých hodinách byly stanovovány s ohledem na schopnosti žáků. Obsahovaly vědomostní a dovednostní cíle, velmi často byla plánovaně podpořena i postojová složka, a proto byl vzdělávací přínos pro žáky zpravidla vysoký. Výuka ve sledovaných hodinách byla vyvážená, přiměřené střídání činností odpovídalo náročnosti témat v jednotlivých ročnících. Učitelky seznamovaly žáky s cílem jednotlivých hodin, často využívaly menší počet žáků ve třídách k efektivní spolupráci ve dvojicích nebo v početnějších skupinách a to přispívalo k dosahování příznivých učebních výsledků. Zvolené metody podporovaly naplňování ŠVP ZV a rozvíjely klíčové kompetence žáků, často byly zařazovány aktivizující činnosti, které žákům pomáhaly udržet pozornost a aktivitu. Nejvíce byly uplatňovány vyučovací strategie vztahující se ke komunikativní výuce, práci s textem, případně nácviku různých dovedností včetně pohybových. Zadávány byly i jednoduché problémové úlohy, které žáky podněcovaly v objevování, hledání a rozhodování volby vlastních způsobů řešení. Ve výuce anglického jazyka byly shledány rozdíly v přístupu a výběru metod vyučujících, které v jednom případě málo podporovaly aktivní používání cizího jazyka. Zhlédnutá hodina byla převážně vedena v českém jazyce a tím byl omezen rozvoj řečových dovedností žáků v anglickém jazyce. Pro udržení pozornosti a zájmu byly zařazeny aktivizující činnosti a pro podporu učení také práce se slovníkem. Naopak v druhém náhledu probíhala výuka založená na osvojování tzv. ustálených frází nikoliv na memorování slovní zásoby. Žákům byla poskytována co největší příležitost osvojit si tyto výrazy a stále konverzovat v anglickém jazyce mezi sebou i s učitelkou i s vhodnou vizuální podporou pomůcek a dalších učebních materiálů. Obě vyučující se účelně zaměřily také na poslech, čtení s porozuměním a jednoduchý psaný projev. Ve všech navštívených hodinách byly vhodně rozvrženy mezipředmětové vztahy k pochopení dalších souvislostí daných témat a vztahující se i k reálným životním situacím. Vyučovací pomůcky byly funkčně využívány, učební prostředí tříd s dalšími názornými materiály (aktuální přehledy učiva, příruční knihovničky

s encyklopediemi, slovníky apod.) významně přispívalo k efektivitě výuky. V malé míře byly ve zhlédnutých hodinách zapojeny informační technologie, ale žáci 5. ročníku prokázali velmi dobrou dovednost zacházení s počítačem nebo notebooky při vyplňování zadaného dotazníku. Výuka ředitelky byla v hospitovaných hodinách dobře organizačně a pedagogicky zvládnutá.

Žáci se ŠVP i někteří s dalšími individuálními vzdělávacími potřebami byli cíleně zohledňováni podle individuálních vzdělávacích plánů vypracovaných na základě doporučení školského poradenského zařízení. Úkoly byly přizpůsobené s ohledem na vzdělávací potřeby žáků a při řešení jim učitelky v různé míře individuálně pomáhaly. Přínosná a účelná byla práce asistentky pedagoga i v důsledku velmi úzké spolupráce s učitelkou. Ve stanoveném rozsahu poskytovala potřebnou podporu žákyni se ŠVP, svým vystupováním nenarušovala výuku ostatních žáků. Diferencované zadávání úkolů pro žáky nadanější nebo těch, kteří dokončili práci dříve než ostatní, bylo spíše ojedinělé. Komunikace pedagogů s žáky byla partnerská, podporovala jejich prosociální chování a zohledňovala i jejich sociální, emoční a fyzické potřeby. Měli poskytnutý dostatečný prostor pro vlastní názory a iniciativu. Důvěra v učební pokroky žáků byla vyjadřována v různé intenzitě a na různé úrovni, ale většinou pozitivně podporovala učení žáků a jejich sebevědomí dosáhnout dobrý výsledek. Tomu odpovídala i zpravidla konkrétní zpětná vazba vyučujících směrem k dosaženým výsledkům žáků. Přínosné bylo uplatnění sebehodnocení žáků téměř ve všech vyučovacích hodinách a nastavení dlouhodobých sebehodnotících systémů ve třídách.

Výuka je doplňována celou řadou menších projektů vztahujících se k probíraným tématům a akcemi (beseda o ústní hygieně, ukázka živých zvířat, exkurze na záchranou stanici v Ústí nad Orlicí, výlety apod.). ZŠ organizuje *Školní hrátky s předškoláky*, při kterých se děti z MŠ pravidelně seznamují s prostředím školy s cílem snadnější adaptace na budoucí školní docházku. Významně je každoročně podporováno plavání žáků všech ročníků. Jeho výuka je zařazena do ŠVP ZV. Zákonní zástupci byli v letošním roce o jeho konání informováni na schůzce dne 15. 9. 2015 a dále ještě písemně před jeho zahájením na začátku prosince 2015. Plaveckého výcviku se účastní ZŠ i MŠ společně, proto se koná v dopoledních hodinách. Ředitelka na období 4. 1. - 18. 3. 2016 (realizace 10 lekcí) náležitě upravila rozvrh hodin v ZŠ v souladu s učebním plánem ŠVP ZV a přímou vyučovací povinností vyučujících. Protože třídní učitelka 2. ročníku zároveň trvale vyučuje i matematiku ve 4. ročníku, vhodně byla nejdříve upřednostněna výuka mladších žáků před staršími. Po ukončení plaveckého výcviku se vyučovalo podle původních rozvrhů. Další podpora pohybových aktivit spočívá v realizaci lyžařského kurzu, společný pobyt žáků zároveň pomáhá k dalšímu osvojování potřebných sociálních kontaktů mezi všemi zúčastněnými. Na začátku školního roku jsou uskutečňovány adaptační programy s cílem vzájemného seznámení s novými žáky a stmelování žákovských kolektivů. Zapojením do kroužků organizovaných ve spolupráci s DDM si žáci naplňují své zájmy a rozvíjí své nadání. Vystoupení pro veřejnost jsou pořádány společně s MŠ.

ŠVP ŠD byl v souladu s ustanovením školského zákona. Jeho obsah je rozčleněn do integrovaných témat a promyšleně rozpracovaný v souvislostech se vzdělávací oblastí Člověk a jeho svět a projekty ŠVP ZV. Tato provázanost aktivit velmi účinně zvyšuje kvalitu poskytovaného zájmového vzdělávání. Prioritou je spokojenost žáků osobní i v rámci skupiny a realizace pohybových činností, ke kterým má výborné vnitřní i vnější podmínky. ŠD se zapojuje do různých aktivit posilujících prosociální chování např. *Sněhuláci pro Afriku* a pořádá také řadu vlastních soutěží, oslav různých tradic, svátků, spolupracuje s veřejnou knihovnou. Zajímavým projektem je *Knížka je náš kamarád*, kdy se obsah právě čtené knihy v ŠD promítá i do aktuálního obsahu nabídky činností. Navštívená odpolední

spontánní činnost byla realizována vlastním výběrem žáků z připravené nabídky (kreslení, hry, stavebnice, zhotovování jednoduchého výrobku, apod.), dále společnou četbou, pobytem venku. Aktivity poskytovaly účastníkům psychické i tělesné uvolnění po výuce, naplnění individuálních zájmů.

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům má očekávanou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Aktuální inspekční zjištění prokázala, že realizované předškolní vzdělávání vytváří velmi dobré podmínky pro rozvoj funkčních předpokladů dětí k učení, získávání povědomí o hodnotách společnosti a životních postojích. Kvalitní dosaženou úroveň prezentují děti před nástupem do základního vzdělávání zejména v úrovni osobní samostatnosti, v rozvoji dovedností komunikativních i kompetencí sociálních a občanských. MŠ má zavedený systém podpůrných hodnotících dokumentů, na jejichž základě sleduje a vyhodnocuje efektivitu a kvalitu vzdělávacího procesu. Se zjištěními dále pracuje směrem k individuální podpoře osobnostního rozvoje dětí.

Příkladná úroveň byla zjištěna v oblasti podpory rozvoje komunikačních dovedností. Významnou pozornost věnuje MŠ logopedické prevenci. Zpracovala projekt *Rozhýbeme jazyčky naší hrou se slovíčky*, který byl úspěšný v rámci rozvojového programu MŠMT Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání v roce 2015. Škola tak získala finanční podporu na jeho realizaci ve vzdělávání dětí a pokračuje dále i v roce 2016 (*Rozhýbeme jazyčky naší hrou se slovíčky II*). Depistáž narušené komunikační schopnosti dětí provádí se souhlasem zákonných zástupců školská logopedka. Následně jsou systematicky do vzdělávání zařazovány formy primární i sekundární logopedické prevence.

MŠ prezentuje výsledky dětí v prostředí šatny a společné chodby. Vytváří tak i výzdobu školy, ale současně dokumentuje rodičům výsledky vzniklé z realizovaného programu. Pravidelnou pedagogickou diagnostiku zaměřenou na pokrok dítěte provádějí učitelky průběžně v písemné formě podle stanovených indikátorů a v návaznosti na stanovené cíle vzdělávání. Zjišťování je podkladem pro poskytování individuální podpory dětem, cílené závěry pro další pedagogické působení v nejbližším vývojovém stádiu však nejsou u všech dětí stanoveny. U dítěte s odloženou školní docházkou postupují učitelky podle individuálního vzdělávacího plánu a systematicky vyhodnocují jeho vzdělávací pokroky.

Projevy dětí v průběhu inspekční činnosti vypovídaly o postupném vytváření základů požadovaných klíčových kompetencí. Škola v rámci počátečního vzdělávání vytváří základy k dalšímu vzdělávání a podporuje všestranný rozvoj dětí na očekávané úrovni. Učitelky MŠ jsou v kontaktu s pedagogy ZŠ a pravidelně zjišťují a vyhodnocují adaptabilitu a připravenost k navazujícímu základnímu vzdělávání, realizovány jsou vzájemné návštěvy i některé společné akce.

Systém hodnocení výsledků vzdělávání v ZŠ je funkčně rozpracovaný v Pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a škola využívá pro interní hodnocení obvyklé metody. Navíc si většina učitelek vede podrobné průběžné záznamy o vývoji a procesu učení žáků, které následně využívá k jejich individuální podpoře ve výuce. Výstupy některých činností jsou zakládány do žákovských portfolií. Tento systém pozitivně ovlivňuje průběh vzdělávání. V roce 2014 byla kvalita vzdělávání ověřována ČŠI také prostřednictvím *Výběrového šetření 2014 – ZŠ* v oblasti Člověk a jeho svět pro 4. ročník. Porovnáním celkových výsledků je zřejmé, že žáci školy dosáhli lepších výsledků, než byla průměrná úspěšnost žáků v Pardubickém kraji. Dalším ověřením vzdělávací úrovně byla

např. matematická soutěž v kategoriích *Klokánek* a *Cvrček*, ve kterých žáci školy dosáhli také dobrých výsledků. Ve školním roce 2014/2015 prospělo přibližně 75 % žáků s vyznamenáním, další prospěli a jeden žák aktuálně opakuje 5. ročník. Udělenými výchovnými opatřeními projednanými pedagogickou radou byla jen kázeňská opatření (2x napomenutí třídní učitelky a 1x třídní důtka). Jejich četnost nebyla vysoká, ale není vyvážená s udělováním pochval třídních učitelek nebo ředitelky školy. Analýzou dokumentace pro školní rok 2015/2016 bylo zjištěno, že ocenění a pochvaly jsou žákům v průběhu školního roku udělovány pouze do žákovské knížky přibližně ve stejné míře jako poznámky. Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání informováni na pravidelných informačních schůzkách nebo při individuálních návštěvách školy a také záznamy klasifikace v žákovských knížkách. Další informace o výsledcích vzdělávání žáků získává škola i prostřednictvím účasti ve školních nebo oblastních kolech soutěží. Ředitelka školy také kontaktuje základní školy v Ústí nad Orlicí a České Třebové, kam žáci zpravidla přecházejí na 2. stupeň nebo na víceletá gymnázia, aby získala zpětnou vazbu o jejich úspěšnosti. Údaje o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků jsou správně vedeny ve školní matrice, kterou škola spravuje v listinné i elektronické formě.

Pro vzdělávání žáků se SVP má škola nastavené dobré podmínky. Žáci s rizikem školního neúspěchu docházejí na individuální doučování, ve výuce jim je věnována zvýšená péče, více je rozvinuta spolupráce s rodiči nebo nabídnuta externí pedagogicko-psychologická diagnostika. Jejich výsledky jsou pravidelně hodnoceny v rámci pedagogických rad.

Pozornost je věnována průběžnému sledování případných signálů rizikového chování, proto např. proběhl ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Ústí nad Orlicí na jaře roku 2015 pro 3. ročník preventivní program *Stonožka* zaměřený na zjišťování problémů ve třídě. Ve zprávě nebylo konstatováno narušení vztahů. Odborník školského poradenského zařízení seznámil třídní učitelku (ředitelku) s možnými postupy dalšího působení na kolektiv a navrhl využívat doporučení jednotně všemi vyučujícími. V době inspekční činnosti nebyly přímým pozorováním v uvedené třídě zaznamenány takové negativní jevy v chování žáků, které by neodpovídaly jejich individuálním vzdělávacím potřebám a nebyly srovnatelné s projevy chování v ostatních třídách. Vyučující ale přistupovaly k nastalým výchovným situacím různými pedagogickými styly a nebylo jednoznačně zřejmé, zda v nich jednájí na základě společně domluveného postupu, přestože se v aktuálním školním roce na výuce ve 4. ročníku podílí celkem pět vyučujících. V tomto ohledu se jeví účinnost týmové spolupráce učitelek méně efektivní. Ředitelka školy průběžně projednává chování žáků se všemi vyučujícími a v případě potřeby jedná i se zákonnými zástupci. Ze zápisů schůzek s rodiči žáků vyplývá, že škola vyvíjí úsilí o sladění společného působení pedagogů a zákonných zástupců. Ze závěrů jednání vždy vyváženě vzešla opatření pro obě strany, aby působení na žáky bylo co nejvíce účinné. Ředitelka problémové situace řeší a přijímá opatření ke zlepšení stavu ve 4. třídě.

Ředitelka školy spolupracuje se školskou radou, která plní svoji činnost v souladu se školským zákonem, a poskytuje jí požadované informace. Vzešlé podněty školské rady ze dne 6. 4. 2016 zaslané i starostovi obce, které se týkaly výchovy a vzdělávání žáků ve 4. třídě, byly následně vyřešeny na *Setkání učitelského sboru, ředitelky ZŠ a zástupců Obecního úřadu DT* dne 14. 4. 2016. Byla přijata opatření, která mají vyřešit aktuální situaci (další vedení preventivních aktivit vybranými učitelkami a externími odborníky na dané téma, změna třídního učitele v dalším školním roce, okamžité konzultování konfliktů a nevhodného chování žáků ve 4. třídě všemi vyučujícími). V době inspekční činnosti se ředitelka školy již zabývala vyhledáváním odborníků v oblasti prevence rizikového chování.

Škola využívá partnerství s místními spolky, Policií ČR, apod. Významným partnerem je i zřizovatel, který velmi výrazně zajišťuje rozvoj materiálních podmínek a podporuje tím kvalitu vzdělávání. Škola ve spolupráci s ním zajišťuje četná kulturní vystoupení. Žáci tak mají možnost předvést své dovednosti na veřejnosti a přirozeným způsobem rovněž dochází k posilování jejich sounáležitosti s obcí. Důležitá je i značná podpora sdružení rodičů, kteří organizují některé akce a finančně na ně přispívají. Velmi zajímavou tradiční spoluprací je vydávání sborníků literárních a výtvarných prací žáků celé školy, v minulém školním roce již *Šestá kniha*, rozloučení s pátým ročníkem nebo návrhy pohlednic pro tiskárnu. O dalších aktivitách škola informuje na svých webových stránkách.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Závěry

Zásadní klady

- *Materiální podmínky školy,*
- *systematická a efektivní provázanost cílů předškolního, základního a zájmového vzdělávání,*
- *iniciativní způsob řízení MŠ, který vede k jejímu rozvoji, inovacím v pedagogickém procesu a kvalitním interpersonálním vztahům,*
- *systematická realizace logopedické prevence a s tím související podpora rozvoje komunikačních schopností dětí MŠ,*
- *aktivní participace zákonných zástupců na akcích školy,*
- *uplatnění sebehodnocení žáků ve výuce a nastavení dlouhodobých sebehodnotících systémů ve třídách ZŠ,*
- *vedení podrobných průběžných záznamů o vývoji a procesu učení žáků ZŠ.*

Slabé stránky

- *Nevyváženost udělování výchovných opatření žákům ZŠ projednávaných pedagogickou radou,*
- *menší účinnost týmové kooperace v oblasti společného a jednotného výchovného působení na žáky v souladu s doporučeními školského poradenského zařízení,*
- *chybějící odborná kvalifikace vyučující ZŠ,*
- *neaktualizované dokumenty na www stránkách školy.*

Nedostatky, které byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti

- *Ojedinelé opravy terminologie v dokumentaci školy.*

Návrhy na zlepšení stavu

- *Změnit organizaci stravování dětí v MŠ s ohledem na časový prostor pro jejich spontánní vyžití,*
- *dbát na větší účinnost pedagogické diagnostiky stanovením závěrů pro další pedagogické působení u všech dětí MŠ,*
- *podporovat formativní hodnocení dětí MŠ – začleňovat ve větší míře sebehodnocení a vzájemné hodnocení,*

- *zkoordinovat výchovně vzdělávací strategie vyučujících pro výuku anglického jazyka, případně se zaměřit na další vzdělávání v oblasti aktuálních přístupů výuky cizího jazyka,*
- *snažit se motivovat žáky ke vzdělávání i prostřednictvím pochval a jiných ocenění udělených ředitelkou školy nebo třídními učitelkami,*
- *zajistit systematickou dlouhodobou podporu odborníků na rizikové chování, kteří by pracovali s třídním kolektivem a vedli pedagogické pracovníky k účinnější spolupráci a k osvojení dalších postupů, které by preventivně využívali ve všech ročnících školy,*
- *DVPP zaměřit na získání kompetencí pro řešení rizikových situací a týmové spolupráce,*
- *zajistit výuku odborně kvalifikovanou vyučující,*
- *zaměřit se na pravidelnou aktualizaci webových stránek školy.*

Hodnocení vývoje

- *Výrazné zlepšení materiálních podmínek školy,*
- *propojenost evaluačních procesů, plánování a realizace předškolního vzdělávání účinně vede ke zvýšení jeho kvality a rozvoje osobnosti dětí v MŠ,*
- *časté zařazování experimentů a pokusů obohacuje pravidelně vzdělávací nabídku v oblasti přírodovědné gramotnosti MŠ,*
- *zvýšení odborné kvalifikovanosti učitelek MŠ,*
- *udržení dobré úrovně výuky na ZŠ,*
- *zachování efektivní spolupráce s partnery.*

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina ze dne 25. 9. 2002, ve znění Dodatku č. 2, ze dne 14. 12. 2009
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci provedení změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. MSMT-32814/2014, ze dne 26. 9. 2014, s účinností od 26. 9. 2014 (změna ředitelky školy)
3. Jmenování do funkce ředitelky školy, čj. 19-7/2014/ST, ze dne 27. 6. 2014, s účinností od 1. 8. 2014
4. Jmenování do funkce vedoucí učitelky mateřské školy s platností od 1. 8. 2014
5. Výjimka z nejvyššího počtu dětí v třídách MŠ, ze dne 4. 9. 2014
6. Školní řád základní školy, ze dne 1. 9. 2015
7. Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků (Klasifikační řád), ze dne 27. 8. 2014
8. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2015
9. Vnitřní řád školní družiny s platností od 28. 8. 2015
10. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *S motýlkem letíme ke sluníčku, celý svět poznáme za chvíličku*, s platností od 1. 9. 2015
11. Třídní vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání pro školní rok 2015/2016

12. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola pro život* s platností od 1. 9. 2014
13. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2015
14. Organizační řád (organizační schéma), ze dne 1. 9. 2015
15. Školní matrika – školní rok 2015/2016 (ZŠ, MŠ)
16. Třídní knihy – školní roky 2014/2015, 2015/2016 (ZŠ, MŠ)
17. Třídní výkazy a katalogové listy, školní rok 2015/2016
18. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2015/2016
19. Zápisní listky ŠD, školní rok 2015/2016
20. Rozvržení přímé pedagogické činnosti učitelek MŠ, školní rok 2015/2016
21. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků, školní rok 2015/2016
22. Plán dalšího vzdělávání, ze dne 1. 9. 2015
23. Další vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2015/2016
24. Rozvrh pracovní doby pedagogických pracovníků, školní rok 2015/2016
25. Koncepce rozvoje školy na roky 2014 – 2019
26. Plán práce na školní rok 2015/2016
27. Plán naplňování hlavních záměrů rozvoje MŠ 2015-2018
28. Záznamy z pedagogických rad (ZŠ, MŠ) a porad pedagogických zaměstnanců, školní roky 2014/2015, 2015/2016
29. Záznamy z hospitační a kontrolní činnosti (ŘŠ, vedoucí učitelka MŠ), školní roky 2014/2015, 2015/2016
30. Rozvrhy hodin, školní rok 2015/2016
31. Dokumentace žáků se SVP, školní rok 2015/2016
32. Individuální vzdělávací plány pro žáky se SVP, školní rok 2015/2016
33. Záznamy o dětech docházejících do MŠ ve školním roce 2015/2016
34. Individuální vzdělávací plán pro dítě s odkladem povinné školní docházky, školní rok 2015/2016
35. Minimální preventivní programy, ze dne 1. 9. 2015
36. Kniha úrazů vedená ZŠ a MŠ od 1. 9. 2014 s posledním záznamem ze dne 26. 4. 2016
37. Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve škole, ze dne 1. 9. 2014
38. Plán opatření škola při vzniku mimořádné události a vyhlášení krizového stavu, ze dne 1. 9. 2015
39. Zásady bezpečnosti uplatňované při práci s dětmi na školní rok 2015/2016
40. Protokol o odborné technické kontrole tělocvičného nářadí a dětského hřiště, ze dne 8. 9. 2015
41. Zápisy z jednání školské rady, poslední ze dne 6. 4. 2016
42. *Setkání učitelského sboru, ředitelky ZŠ a zástupců Obecního úřadu DT*, ze dne 14. 4. 2016
43. Rozhodnutí ředitelky školy, školní rok 2015/2016
44. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2014/2015
45. Struktura vlastního hodnocení školy na období 2014 - 2017

- 46. *Osobní plán* ředitelky školy, ze dne 28. 8. 2015
- 47. Hodnocení práce MŠ – školní rok 2014/2015
- 48. Dokumentace týkající se školního stravování dětí a žáků platná k datu inspekce
- 49. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-212/14-E, ze dne 17. 3. 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

Mgr. Bc. Iva Morávková v. r.

Mgr. Ivana Blažková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Blažková v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 24. 5. 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Lenka Havlenová, ředitelka školy

Mgr. Lenka Havlenová v. r.

V Dlouhé Třebové 27. 5. 2016